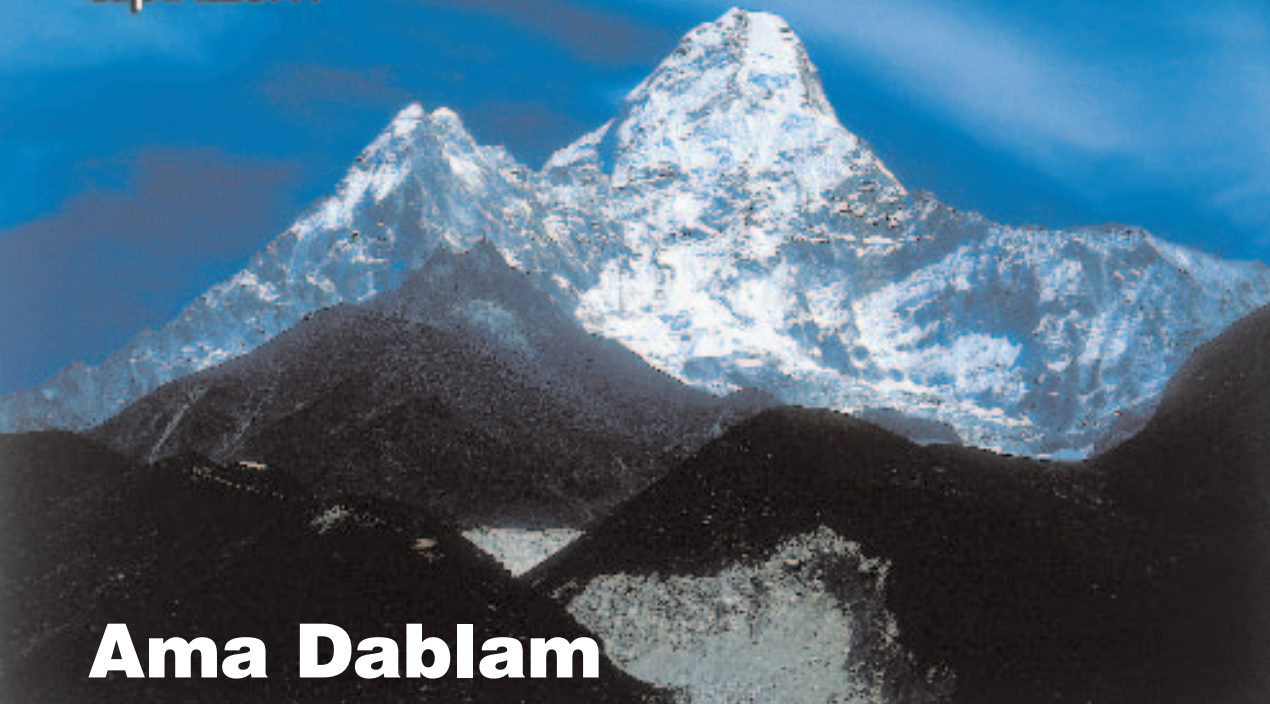

Ama Dablam

✍ Tone Škarja

Odpravo si je zamislil Viki Grošelj in jo tudi vodil. Osnovni namen je bil, da udeleženci in predvsem »zmagovalci« odprave Makalu 1975 proslavijo 30-letnico prvega vzpona na himalajski način, hkrati pa takratni dosežek medijsko dopolnijo s sedanjim ter prispevajo k sodelovanju PZS in Fakultete za šport pri testiranjih vrhunskih alpinistov. Tem ciljem je bila podrejena tudi izbira moštva. Odprava je bila 14-članska, a je imelo dovoljenje za vzpon na vrh le 12 članov. Razmere na gori in odločitve udeležencev so pripomogle k temu, da pravila nepalskih oblasti niso bila kršena.

Baza odprave je bila v gostišču Sonam lodge v vasi Pangboče na višini 3950 m, torej smo prenočevali v sobah in imeli gostinsko oskrbo. To je sicer ustrezalo vsem, še posebno starejšim, res pa je bilo to ugodje treba plačati z dvema dodatnima urama hoje do sicer uradne šotorske baze na višini 4700 m. Kadar je bilo lepo vreme, se je nekaterim tožilo po res lepem baznem šotorišču, a so jih pomisleki minili, kadar je deževalo ali snežilo.

Nepalsko »trženje« Ama Dablama je podobno kot trženje Everesta. Domači šerpe iz vasi Pangboče opremijo goro z vrvmi – nap-

nejo jih približno 3500 m – vse do vrha ter pomagajo postavljati tabore. To je ekološko in ekonomsko najsprejemljivejši način, saj bi bilo sicer zapuščene opreme in zapravljenega časa veliko več. Po koncu vsake sezone Ama Dablam tudi »očistijo«, tako da kljub množičnim vzponom – saj je za Everestom in Čo Ojem najbolj oblegana himalajska gora – nekako ohranja svojo svetost in čistost. Slaba stran tega načina pa je, da je hitrost opremljanja odvisna od vremena; tako je marsikatera odprava odšla domov, še preden je bila gora opremljena. Vendar taki gotovo ne bi uspeli, tudi če bi morali vrvi napenjati sami. Verjetno je Ama Dablam za marsikoga priprava in preizkus za prihodnji vzpon na Everest.

Naša odprava je bila samoplačniška, le del skupnih stroškov je pokrila PZS – odločilno sta nam pomagali podjetji SCT in Mobitel, vendar so za protiutež vsi drugi člani plačali strošek »mladi« navezi – to je bil nekakšen medgeneracijski most solidarnosti. Film, ki ga je realiziral Stipe Božić skupaj s sinom Joškom, je prispevala TV Slovenija, športne meritve je opravil Stojan Burnik, za zdravstvo je skrbel Igor Tekavčič.

Vrh je prvemu uspelo doseči Marjanu Manfredi: prav simbolično – tudi na Makaluju je bil le slabo uro za Šraufom, a s svetovnim rekordom – dotlej najvišjim vzponom brez dodatnega kisika. Druga uspešna naveza sta bila Viki Grošelj, najmlajši član odprave Makalu 75, in snemalec Stipe Božić. Gorenjca Janko Ažman in Janez Dovžan (rešitelj Zorana Bešlina na Makaluju) sta zaradi kratke neodločnosti zamudila priložnost, ki jo je ponujal vremensko najlepši dan, a se potem s težjima nahrbtnikoma odkupila in potrudila za vrh. Z njima sta ga dosegla še Tina di Batista in Tomaž Jakofčič, ki sta se prej zaradi slabih razmer odločila za vrnitev iz dveh ambicioznejših smeri. Na vrh so torej prišli vsi tisti člani odprave, ki so leta 1975 dosegli vrh Makaluja: zelo pravično in dokaz sposobnosti tudi po treh desetletjih. Drugi so na različnih višinah odnehali, najvišje in skoraj brez resnične potrebe Stojan Burnik in Joško Božić, potem ko sta že prespala v trojki, zadnjem taboru na 6400 m: »A ko enkrat zastaviš korak navzdol, se je težko obrniti.« Kljub napetim vrvem je vzpon težak, menjujejo se zasnežene skalne plošče, skoki, ostri in ravnotežno zahtevni grebeni ter strma pobočja mehkega snega.

Odpravo je obogatil še slikar Den (Danilo Cedilnik), vsi pa s fotografiranjem in pisanjem. Vodenje je bilo odločno, a vseeno še kar prijazno, sporočanje z odprave prepovedano, člani pa kooperativni in ubogljivi – to kaže pripisati pedagoškemu prijemom. Res pa je bila zaradi narave vzpona logistika nezapletena; paziti je bilo treba le, da v taborih ni bilo preveč gneče, sicer pa si je vsak sam kreiral svoj vzpon.

»Ama Dablam 2005« je zanimiv primer poceni in učinkovite odprave, saj je bila izvedena brez karga in le s poldrugim nosačem na člana. Solidarnost, kondicija in motiviranost članov so bile dobre, prav tako vodenje in potek na splošno. Prav veliko podobnih možnosti v Himalaji ni, a nekaj jih je in splačalo bi se jih izkoristiti, saj je spominskih obletnic in priletnih, a sposobnih veteranov še kar nekaj na zalogi.

Člani odprave Ama Dablam 2005: Viki Grošelj (vodja), Janko Ažman, Joško Božić, Stipe Božić, Stojan Burnik, Danilo Cedilnik, Tina Di Batista, Janez Dovžan, Tomaž Jakofčič, Tomaž Jamnik, Marjan Manfreda, Tone Škarja, Igor Tekavčič in Rafko Vodišek. ●

